

Változnak a behajtási költségátalány
szabályai
Jogi hírlevél

Változnak a behajtási költségátalány szabályai

A Deloitte Legal Szarvas, Erdős és Társai Ügyvédi Iroda havonta tájékoztatja ügyfeleit hírlevelében a gazdasági jog legfrissebb szabályairól és változásairól, valamint ügyfeleink figyelmére érdemes jogeseteiről.

Kikerült a Polgári Törvénykönyvből és megváltozott a behajtási költségátalány szabályrendszere. A változás számviteli és adózási szempontból egyaránt érinti a behajtási költségátalány jelenlegi joggyakorlatát.

A behajtási költségátalány a hatályos rendelkezések szerint

A behajtási költségátalány szabályai a 2011/7/EU irányelv 6. cikkének átültetéseként kerültek be a magyar Polgári Törvénykönyvbe. A szabályozás szerint a **vállalkozás vagy állami szerv köteles a késedelmi kamaton felül, behajtási költségátalány címén legalább 40 eurónak megfelelő forint összeget fizetni** annak a vállalkozásnak, amelyikkel szemben fizetési késedelembe esett. Ez a kötelezettség automatikusan, pusztán a **késedelembe esés tényéből fakad**, keletkezéséhez nem szükséges a jogosulttól származó fizetési felszólítás vagy bármilyen egyéb, a követelés érvényesítését célzó cselekmény. A költségátalány mértékétől érvényesen eltérni csak a jogosult javára lehet. A felek megállapodása nem zárhatja ki a költségátalány alkalmazását, azt **csak a jogosult tudja elengedni**, a késedelembeesést követően.

A behajtási költségátalány számviteli vonatkozásairól mind a NAV, mind a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium adott ki korábban állásfoglalást. Ezek szerint a kötelezett oldalon (fizetési késedelembe eső) mind a fizetett, mind a fizetendő, de még meg nem fizetett behajtási költségátalányt **egyéb ráfordításként kell könyvelni**, akkor is, ha azt a jogosult nem követelte. **Ha a jogosult a kötelezett fizetési késedelembe esését követően elengedi a behajtási költségátalány összegét, a kötelezett azt rendkívüli bevételként vezeti ki. Az így elszámolt rendkívüli bevétel társaságiadó-köteles a kötelezetti oldalon.** A kötelezettség elengedéséhez kapcsolódóan illetékfizetési kötelezettsége nem keletkezik a kötelezettnek.

Jogosulti oldalon a **mérlegkészítésig már befolyt behajtási költségátalányt egyéb bevételként kell könyvelni**. Az **elengedett behajtási költségátalányt nem kell könyvelni**. A befolyt behajtási költségátalányra tekintettel elszámolt bevétel társaságiadó-köteles a jogosultnál. A behajtási költségátalány a fizetési késedelem szankciója, így az Áfa törvény alapján a megfizetett költségátalány ellenében teljesített termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás nem értelmezhető. Ezért a pénzügyi teljesítés nem esik az Áfa törvény hatálya alá, vagyis nem keletkeztet áfa-fizetési kötelezettséget.

A hatályos szabályozás kapcsán felmerült gyakorlati problémák

A Ptk. szerint a **kötelezett köteles megfizetni a behajtási költségátalányt**, esetlegesen **akkor is, ha a jogosult arra nem tart igényt**, annak ellenére, hogy az implementált irányelv nem tartalmaz ilyen kötelezést. Az irányelv szerint a hitelező jogosult a behajtási költségátalányra. **A magyar szabályok tehát az irányelv tartalmától eltérően implementálták a vonatkozó szabályokat** és ezzel megnehezítették azok gyakorlati alkalmazását.

A behajtási költségátalány könyvelése a NAV és Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium állásfoglalásai szerint olyan helyzetet is eredményezhet, ahol egy rendszeresen fizetési késedelembe eső vállalkozás, amelyiktől a jogosultak akár sohasem fogják tudni behajtani a

behajtási költségátalány összegeit, jelentős tartozásokat könyvel el. Idővel a beszámoló a valóságnál sokkal rosszabb pénzügyi helyzetet, akár nem reális tőkevesztést mutathatnak ki.

A kisebb vállalkozások számára továbbá a behajtási költségátalány nem jelent valós megoldást a fizetési fegyelem szigorítására, mert beszállítói pozíciójukat kockáztatják azzal, ha érvényesíteni kívánják a behajtási költségátalányt a fizetési késedelembe lévő adóssal szemben.

Az új szabályozás

A mai naptól (2016. március 24.) hatályos a Behajtási költségátalányról szóló 2016. évi IX. törvény. A törvényjavaslatot gyorsított eljárásban tárgyalta az Országgyűlés annak érdekében, hogy az új jogszabály rendelkezéseit már a 2015. üzleti évi beszámolók elkészítése során alkalmazhatók legyenek.

A törvény kiveszi a Ptk-ból a behajtási költségátalánnyal kapcsolatos rendelkezéseket. A jelenlegi szabályozáshoz képest **jobban tükrözi az irányelvet**, ugyanis az új szabályok szerint nem a kötelezett köteles megfizetni a behajtási költségátalány összegét, hanem a jogosult tarthat igényt rá. Így a törvény hatályba lépésétől a behajtási költségátalány megfizetésének kötelezettsége nem a fizetési késedelembe eséssel keletkezik, hanem azzal, ha arra a jogosult igényt tart.

Míg a Ptk. valamennyi szerződésből eredő fizetési kötelezettség teljesítésének késedelme esetére kötelezte az adóst a behajtási költségátalány megfizetésére, addig a törvény az irányelvvvel összhangban **pusztán az adásvételi, valamint a szolgáltatásra irányuló szerződések esetén** teszi lehetővé a hitelező számára, hogy igényt tartson erre az összegre.

Az új jogszabály a behajtási költségátalány érvényesítésére a kötelezett **fizetési késedelembe esésétől számított 1 éves jogvesztő határidőt** biztosít a hitelezőnek. A törvény hatályba lépését megelőzően kötött szerződést érintő fizetési késedelem jogosultjai a jogszabály hatályba lépéstől számított 1 évig érvényesíthetik a behajtási költségátalány iránti igényüket. Ezzel **a törvény lényegében visszamenőleges hatályú**, a már fennálló kötelezettségekre és azoknak már beállt késedelmére is alkalmazandó.

A törvény tartalmaz egy **számviteli rendelkezést** is, amely szerint a hatálybalépéssel egyidejűleg a vállalkozó az egyéb bevételekkel szemben megszüntetheti a mérlegében kimutatott, behajtási költségátalányból származó kötelezettséget, amennyiben a jogosult azt a jogszabály hatálybalépéséig nem követelte. Az így elszámolt bevétel társaságiadó-köteles bevételnek minősül. Ezáltal a már fennálló és a jövőben bekövetkező fizetési késedelemnek nem csak a jogi, de a számviteli kezelése is megegyezik majd. Ezt a visszamenőleges rendelkezést a még le nem zárt beszámolók esetében a 2015. évi beszámolóiban is alkalmazni lehet.

A törvényjavaslat várható hatása a gyakorlatra

A törvény tehát kiküszöböli a behajtási költségátalány Ptk-beli szabályozásának azon hibáit, amelyek abból eredtek, hogy egyes rendelkezések szükségtelenül szigorúbbak voltak az irányelvben foglaltaknál. Így az új törvény hatályba lépésétől **ez a fizetési kötelezettség nem a fizetési késedelembe eséssel, hanem a jogosult részéről tett felszólítással keletkezik.**

Azáltal, hogy 1 évben maximálja a jogalkotó a jogosult számára nyitva álló igényérvényesítési határidőt, **csökkenti a különbséget a megfizetett és a megfizetendő, de még meg nem fizetett behajtási költségátalány között.** Ezáltal gyorsabban rendeződik ez a jogviszony vagy úgy, hogy a jogosult hamarabb érvényesíti igényét, akár úgy, hogy hamarabb eltelik az a bizonytalan időszak, ami alatt az adós nem tudhatja, hogy a jogosult lemondott-e a behajtási költségátalány összegéről, vagy csak még nem követelte azt. Így **pontosabb képet adnak a beszámoló a kötelezettek pénzügyi helyzetéről**, mintha az általános elévülési határidő vonatkozna az igényérvényesítésre.

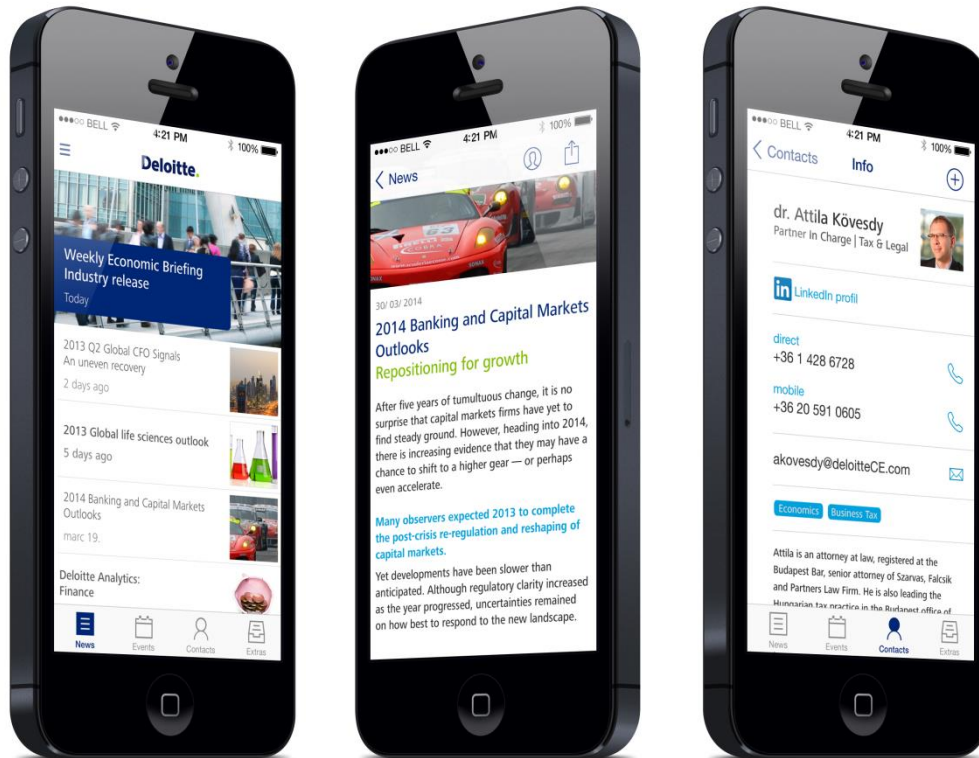
Számviteli szempontból a legfontosabb változás, hogy a fizetési késedelem esetén már csak akkor kell a kötelezettnek könyvelnie a kötelezettséget, ha azt a jogosult fizetési felszólítás útján

kifejezetten követeli. Jogosulti oldalon nincs változás, továbbra is csak akkor kell könyvelni, mikor az a jogosultnál befolyt.

Amennyiben a jogosult kifejezetten követeli a behajtási költségátalányt, és ezért a kötelezett kötelezettségként felveszi annak összegét a könyveibe, majd a jogosult elengedi a követelését, a kötelezettnél az elengedésre tekintettel elszámolt bevétel továbbra is társaságiadó-köteles lesz.

Összességében a törvény azon a ponton módosítja a behajtási költségátalány szabályait, ami a gyakorlatban a legnagyobb bizonytalanságot okozta, nevezetesen, hogy annak **fizetése nem automatikusan, a törvény alapján fennálló kötelezettség**, hanem azt a jogosult követelheti, saját belátása szerint. Ez a változás a jogi bizonytalanságok mellett a számviteli kezelés során felmerült kérdésekre is megoldást nyújt.

Tax and Legal 4Me

A Deloitte Magyarország első adózási és jogi témákkal foglalkozó mobilalkalmazása iOS és Android készülékekhez.

Letöltés és telepítés: [AppStore](#) | [Google Play](#)

Töltse le az alkalmazást, és élvezze annak minden előnyét:

- **Testre szabható:** válassza ki az Ön számára releváns témákat
- **Időszerű,** azonnali, gyors, friss
- **Interaktív:** vegye fel a kapcsolatot szakértőinkkel, mentse el eseményeinket naptárjában vagy ossza meg a híreket kollégáival e-mailben

[Bővebb információt az alkalmazásról ide kattintva honlapunkon talál.](#)

A Deloitte Legal

A Deloitte Legal 70 országban található 125 iroda 1600 tapasztalt ügyvédjének egyedülálló hálózata, amely széleskörű jogi szolgáltatásokat kínál. Közép-Európa 13 országában a helyi és nemzetközi ügyfeleket magasan képzett, több mint 220 főből álló, egyebek mellett a pénzügyi szektorra, illetve a termelő és gyártó cégek működésére kiterjedő, széleskörű iparági tapasztalatokkal rendelkező ügyvédcsapat segíti. A hálózat tagjaként működő irodák, szükség esetén a Deloitte más szakértőivel együttműködve, tapasztalataikkal és ismereteikkel a komplex feladatok megoldásában is hatékonyan segítik egymást ügyfeleik nemzetközi képviselői során.

Magyarországon a globális Deloitte Legal hálózat tagjaként végzi tevékenységét a Deloitte Legal Szarvas, Erdős és Társai Ügyvédi Iroda, amely a Deloitte Magyarország együttműködő partnere.

További információ: www.deloittelegal.hu.

Lépjen velünk kapcsolatba!

Amennyiben a fentiekkel kapcsolatban bármilyen észrevétele, hozzáfűzni valója van, kérjük, vegye fel a kapcsolatot szakértőinkkel az alábbi elérhetőségeken:

Dr. Erdős Gábor
Ügyvéd
Partner Associate
+36-1-428- 6813
gerdos@deloitteCE.com

Dr. Szarvas Júlia
Ügyvéd
Partner Associate
+36-1-428-6465
jszarvas@deloitteCE.com

Dr. Göndöcz Péter
Ügyvéd
Partner Associate
+36-1-428-6974
pgondocz@deloitteCE.com

Dr. Papp Anna Katalin
Ügyvéd
Managing Associate
+36-1-428-6736
apapp@deloitteCE.com

Dr. Baranyi Gábor
Alkalmazott ügyvéd
Managing Associate
+36-1-428-6846
abaranyi@deloitteCE.com

Dr. Baracsi Anita
Ügyvéd
Managing Associate
+36-1-428-6844
abaracsi@deloittece.com

A jelen dokumentum és a benne foglalt valamennyi információ a Deloitte Magyarország társaságaitól származik és célja, hogy bizonyos témakör(ök)ben általános információkkal szolgáljon, de nem tárgyalja az adott témakör(öke)t annak teljességében. A jelen dokumentumban megadott információk nem minősülnek számviteli, adóügyi, jogi, befektetési, tanácsadási illetve egyéb szakmai szolgáltatásnak. Ezek az információk nem képezhetik ügyfeleink üzleti döntéseinek kizárólagos alapját. Ügyfeleinket arra kérjük, hogy pénzügyeiket vagy üzletvitelüket befolyásoló bármely döntésük meghozatala, vagy a döntés szerint történő lépés megtétele előtt kérjék képzett szakmai tanácsadóink véleményét.

A jelen dokumentum és a benne foglalt információk tájékoztató jellegűek és társaságaink aktuális helyzetét tükrözik, de nem szolgálnak a Deloitte Magyarország cégei által tett jognyilatkozatként és társaságaink nem vállalnak felelősséget sem a jelen dokumentummal sem a benne foglalt információkkal, illetőleg semminemű teljesítési vagy minőségi megfeleléssel kapcsolatban. A Deloitte Magyarország cégei nem felelnek a szolgáltatásaik piacképességére, vagy adott célra való alkalmasságára, jogtisztaságára, versenyképességére, biztonságára és pontosságára vonatkozásában.

Ügyfelünk a jelen dokumentumot és a benne foglalt információkat a saját felelősségére használja, és teljes mértékben felelősséget vállal a jelen dokumentum és a benne foglalt információk használatából eredő következményekért, esetleges veszteségeikért. A Deloitte Magyarország cégei nem vonhatók felelősségre jelen dokumentum, vagy a benne foglalt információk felhasználásával kapcsolatosan felmerülő sem közvetlen sem közvetett károkért, egyéb veszteségeikért.

Ha a fenti rendelkezések bármelyike bármilyen okból nem érvényesíthető, a többi rendelkezés továbbra is hatályban marad és alkalmazandó. Adatvédelem: az adatkezelés nyilvántartási száma NAIH-72645/2014.

A Deloitte számos iparágban nyújt könyvvizsgálati, valamint adó-, vezetési, pénzügyi tanácsadási és jogi szolgáltatásokat (ügyfeleinknek együttműködő ügyvédi irodánk, a Deloitte Legal Szarvas, Erdős és Társai Ügyvédi Iroda nyújtja a jogi tanácsadási szolgáltatásokat) állami és magáncégek részére egyaránt. Több mint 150 országban jelen lévő hálózatán keresztül a Deloitte világszínvonalú szakértelemével és minőségi szolgáltatásaival segíti ügyfeleit abban, hogy megfeleljenek az előttük álló üzleti kihívásoknak. A Deloitte mintegy 220 000 szakértője egytől egyig arra törekszik, hogy a kiválóság mércéjévé váljon.

A Deloitte név az Egyesült Királyságban "company limited by guarantee" formában alapított Deloitte Touche Tohmatsu Limited társaságra és tagvállalatainak hálózatára utal, melyek mindegyike önálló, egymástól elkülönülő jogi személy. A Deloitte Touche Tohmatsu Limited és tagvállalatai jogi struktúrájának részletes bemutatását a következő link alatt találja: www.deloitte.com/hu/magunkrol.

© 2016 Deloitte Magyarország.